

**Bruxelles, 1 iulie 2026
(OR. en)**

11291/26

**Dosar interinstituțional:
2025/0265 (CNS)**

**ATO 35
CADREFIN 319**

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Data:	29 iunie 2026
Destinatar:	Delegațiile
Subiect:	Propunere de REGULAMENT AL CONSILIULUI de instituire a Instrumentului pentru cooperare în materie de securitate nucleară și dezafectare pentru perioada 2028-2034 și de abrogare a Regulamentelor (Euratom) 2021/100 și (Euratom) 2021/948 – Abordare generală parțială

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor textul abordării generale parțiale cu privire la propunerea de regulament al Consiliului de instituire a Instrumentului pentru cooperare în materie de securitate nucleară și dezafectare pentru perioada 2028-2034 și de abrogare a Regulamentelor (Euratom) 2021/100 și (Euratom) 2021/948, la care s-a ajuns în cadrul reuniunii Consiliului (Ocuparea Forței de Muncă, Politică Socială, Sănătate și Consumatori) din 29 iunie 2026.

Propunere de

REGULAMENT AL CONSILIULUI

de instituire a Instrumentului pentru cooperare în materie de securitate nucleară și dezafectare pentru perioada 2028-2034 și de abrogare a Regulamentelor (Euratom) 2021/100 și (Euratom) 2021/948

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice, în special articolul 203,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

având în vedere avizul Parlamentului European¹,

întrucât:

- (1) Scopul prezentului regulament este de a stabili normele și procedurile aferente activităților de cooperare în materie de securitate nucleară și activităților de dezafectare desfășurate de Comunitatea Europeană a Energiei Atomice (denumită în continuare „Comunitatea”) în temeiul Instrumentului pentru cooperare în materie de securitate nucleară și dezafectare (denumit în continuare „instrumentul”).

¹ Avizul din..., JO....

- (2) Pentru a menține și promova îmbunătățirea continuă a securității nucleare și a reglementării acesteia, Consiliul a adoptat Directiva 2009/71/Euratom². Directiva respectivă și standardele ridicate de securitate nucleară, de radioprotecție și de gestionare a deșeurilor radioactive și a combustibilului uzat puse în aplicare în Comunitate constituie exemple care trebuie utilizate pentru a încuraja țările partenere să adopte standarde la fel de înalte.
- (3) Comunitatea și statele sale membre sunt părți contractante la Convenția privind securitatea nucleară, adoptată la 17 iunie 1994³, și la Convenția comună asupra gospodăririi în siguranță a combustibilului uzat și asupra gospodăririi în siguranță a deșeurilor radioactive, adoptată la 5 septembrie 1997⁴.
- (4) Statele membre ale Uniunii sunt părți la Tratatul cu privire la neproliferarea armelor nucleare semnat la 1 iulie 1968 și aplică protocolul adițional la acordurile lor respective de garanții cu Agenția Internațională pentru Energie Atomică (AIEA)⁵.

² Directiva 2009/71/Euratom a Consiliului din 25 iunie 2009 de instituire a unui cadru comunitar pentru securitatea nucleară a instalațiilor nucleare (JO L 172, 2.7.2009, p. 18, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/71/oj>).

³ JO L 318, 11.12.1999, p. 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/convention/1999/819/oj>.

⁴ Agenția Internațională pentru Energie Atomică (AIEA), Convenția comună asupra gospodăririi în siguranță a combustibilului uzat și asupra gospodăririi în siguranță a deșeurilor radioactive, adoptată la 5 septembrie 1997, a intrat în vigoare la 18 iunie 2001. Disponibilă la adresa: <https://www.iaea.org/topics/nuclear-safety-conventions/joint-convention-safety-spent-fuel-management-and-safety-radioactive-waste>

⁵ Model de protocol adițional la acordul (acordurile) dintre stat(e) și Agenția Internațională pentru Energie Atomică pentru aplicarea garanțiilor (INFCIRC/540), aprobat de Consiliul guvernatorilor al AIEA la 15 mai 1997. Disponibil online în documentul: [INFCIRC/540 - Model de protocol adițional la acordul \(acordurile\) dintre stat\(e\) și Agenția Internațională pentru Energie Atomică pentru aplicarea garanțiilor, și Protocol adițional la Acordul dintre Franța, Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Agenția Internațională pentru Energie Atomică privind aplicarea garanțiilor în Franța \(INFCIRC/290/Add.1\)](#), aprobat de Consiliul guvernatorilor la 11 iunie 1998. Disponibil online în documentul: [INFCIRC/290/Add.1 - Protocolul adițional la Acordul dintre Franța, Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Agenția Internațională pentru Energie Atomică privind aplicarea garanțiilor în Franța](#)

- (5) Întrucât Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice („Tratatul Euratom”) acoperă atât politicile interne, cât și pe cele externe și prevede sinergii între cele două, prezentul instrument are două componente care abordează activitățile externe și, respectiv, interne.
- (6) Componenta externă a instrumentului ar trebui să sprijine activitățile de cooperare internațională în materie de securitate nucleară, pe baza acțiunilor sprijinite anterior în temeiul Regulamentului (Euratom) 2021/948 al Consiliului⁶. Componenta externă este coerentă cu acțiunea externă sprijinită în temeiul Regulamentului (UE) 202X/XXXX [Europa globală]⁷ și vine în completarea acesteia.
- (6A) Componenta externă a instrumentului ar trebui, de asemenea, să promoveze cooperarea internațională pe baza convențiilor privind securitatea nucleară și gestionarea deșeurilor radioactive, încurajând țările partenere să devină părți la convențiile respective și permițând evaluări *inter pares* periodice ale sistemelor lor naționale. Aceste evaluări *inter pares* oferă o analiză externă a situației și a provocărilor în materie de securitate nucleară în țări terțe, oferind astfel informații pentru programarea și stabilirea priorităților sprijinului la nivel înalt din partea Uniunii.
- (7) Componenta internă a instrumentului ar trebui să sprijine activitățile din domeniul dezafectării și al gestionării deșeurilor radioactive derulate de Comisie (programul JRC de dezafectare și gestionare a deșeurilor), abordând obligațiile Comisiei în domeniul nuclear care decurg din cercetările nucleare efectuate în trecut la amplasamentele Centrului Comun de Cercetare (JRC), și anume JRC-Geel din Belgia, JRC-Karlsruhe din Germania, JRC-Ispra din Italia și JRC-Petten din Țările de Jos, pe baza acțiunilor sprijinite anterior în temeiul Regulamentului (Euratom) 2021/100 al Consiliului⁸.

⁶ Regulamentul (Euratom) 2021/948 al Consiliului din 27 mai 2021 de instituire a Instrumentului european pentru cooperare internațională în materie de securitate nucleară, care completează Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională – „Europa globală”, pe baza Tratatului de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice și de abrogare a Regulamentului (Euratom) nr. 237/2014 (JO L 209, 14.6.2021, p. 79, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/948/oj>).

⁷ Regulamentul (UE) .../... [Europa globală] al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a instrumentului „Europa globală” (JO ..., ... ELI: ...).

⁸ Regulamentul (Euratom) 2021/100 al Consiliului din 25 ianuarie 2021 de instituire a unui program financiar specific pentru dezafectarea instalațiilor nucleare și gestionarea deșeurilor radioactive și de abrogare a Regulamentului (Euratom) nr. 1368/2013 (JO L 34, 1.2.2021, p. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/100/oj>).

- (8) Evaluările programelor au arătat că arhitectura complexă de finanțare a Uniunii este un factor care diminuează impactul bugetului Uniunii, din cauza sarcinii administrative, care ar trebui redusă, acolo unde este posibil. Activitățile desfășurate în domeniul cooperării internaționale în materie de securitate nucleară și al dezafectării instalațiilor de cercetare nucleară ale JRC în temeiul Regulamentelor (Euratom) 2021/100 și (Euratom) 2021/948 sunt regrupate, astfel încât să fie reglementate printr-un singur act juridic, cu scopul de a reduce sarcina administrativă.
- (9) Obiectivul general al instrumentului este de a contribui la un nivel înalt de securitate nucleară și de radioprotecție, la gestionarea în condiții de siguranță a combustibilului uzat și a deșeurilor radioactive, la dezafectare și la aplicarea unor garanții eficiente și eficace pentru materialele nucleare, în mod transparent și responsabil.
- (10) De asemenea, prezentul regulament urmărește să ofere o flexibilitate sporită strategiei de programare, inclusiv în ceea ce privește modalitățile de acordare a ajutorului și entitățile eligibile, pentru a răspunde nevoilor neprevăzute, astfel cum au fost identificate în evaluările și consultările efectuate în temeiul Regulamentului (Euratom) 2021/948.
- (11) Cooperarea asigurată de Comunitate în temeiul prezentului regulament nu are ca scop promovarea energiei nucleare în țările partenere⁹ sau construirea de noi centrale nucleare și nu ar trebui să vizeze creșterea veniturilor din exploatarea unei centrale nucleare pentru producerea de energie electrică și termică.

⁹ Regulamentul (Euratom) 2021/948 al Consiliului din 27 mai 2021 de instituire a Instrumentului european pentru cooperare internațională în materie de securitate nucleară, care completează Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională – „Europa globală”, pe baza Tratatului de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice și de abrogare a Regulamentului (Euratom) nr. 237/2014 (JO L 209, 14.6.2021, p. 79, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/948/oj>).

- (11A) Instrumentul ar trebui să contribuie la consolidarea controlului de reglementare eficace și independent și a activităților de dezvoltare a capacităților legate de securitate în țările partenere, vizând în primul rând autoritățile de reglementare competente și, după caz, organizațiile de asistență tehnică desemnate ale acestora.
- (12) [Prezentul regulament prevede un pachet financiar cu titlu indicativ pentru instrument în ansamblul său. În sensul prezentului regulament, prețurile curente se calculează prin aplicarea unui deflator fix de 2 %].
- (13) Într-un mediu economic, social și geopolitic extrem de dinamic, experiența recentă a demonstrat necesitatea unei flexibilități sporite la nivelul cadrului financiar multianual și al programelor de cheltuieli ale Uniunii. În acest scop și în concordanță cu obiectivele prezentului regulament, finanțarea ar trebui țină seama în mod corespunzător de evoluția nevoilor în materie de politici și de prioritățile Uniunii, astfel cum au fost acestea identificate în documentele relevante publicate de Comisie, în concluziile Consiliului și în rezoluțiile Parlamentului European, în condițiile asigurării unui grad suficient de previzibilitate pentru execuția bugetară.

- (14) Instrumentului i se aplică Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 al Parlamentului European și al Consiliului¹⁰. Acesta prevede normele privind întocmirea și execuția bugetului general al Uniunii, inclusiv norme privind granturile, premiile, donațiile nefinanciare, achizițiile și gestiunea indirectă sub forma instrumentelor financiare și a garanțiilor bugetare.
- (15) [Valoarea creditelor alocate instrumentului, precum și perioada de programare și repartizarea fondurilor între diferitele activități ar trebui revizuite pe baza rezultatelor evaluării efectuate în temeiul articolului 10 din Regulamentul (UE, Euratom) 202X/XXXX al Parlamentului European și al Consiliului¹¹ [Regulamentul privind performanța].]

¹⁰ Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 septembrie 2024 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii (JO L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/OJ>).

¹¹ Regulamentul (UE) (UE, Euratom) .../... [Regulamentul privind performanța] (JO ..., ... ELI: ...).

- (16) În conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, cu Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European¹² și al Consiliului, cu Regulamentele (CE, Euratom) nr. 2988/95¹³, (Euratom, CE) nr. 2185/96¹⁴ și (UE) 2017/1939¹⁵ ale Consiliului, interesele financiare ale Uniunii trebuie protejate prin măsuri proporționale, inclusiv prin prevenirea, detectarea, corectarea și investigarea neregulilor și a cazurilor de fraudă, prin recuperarea fondurilor pierdute, plătite în mod necuvenit sau utilizate incorect și, atunci când este cazul, prin impunerea de sancțiuni administrative. În special, în conformitate cu Regulamentele (UE, Euratom) nr. 883/2013 și (Euratom, CE) nr. 2185/96, Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) poate efectua investigații, inclusiv verificări și inspecții la fața locului, pentru a stabili dacă a avut loc o fraudă, un act de corupție sau orice altă activitate ilegală care afectează interesele financiare ale Uniunii. În conformitate cu Regulamentul (UE) 2017/1939, Parchetul European (EPPO) poate ancheta și trimite în judecată cazurile de fraudă și de alte activități ilegale care afectează interesele financiare ale Uniunii, astfel cum se prevede în Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului¹⁶. În conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, orice persoană sau entitate care primește fonduri din partea Uniunii trebuie să coopereze pe deplin pentru protejarea intereselor financiare ale Uniunii, să acorde accesul și drepturile necesare Comisiei, OLAF, EPPO și Curții de Conturi Europene și să se asigure că orice parte terță implicată în execuția fondurilor Uniunii acordă drepturi echivalente.

-
- ¹² Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 septembrie 2013 privind investigațiile efectuate de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1073/1999 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (Euratom) nr. 1074/1999 al Consiliului (JO L 248, 18.9.2013, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).
- ¹³ Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2988/95 al Consiliului din 18 decembrie 1995 privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene (JO L 312, 23.12.1995, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).
- ¹⁴ Regulamentul (Euratom, CE) nr. 2185/96 al Consiliului din 11 noiembrie 1996 privind controalele și inspecțiile la fața locului efectuate de Comisie în scopul protejării intereselor financiare ale Comunităților Europene împotriva fraudei și a altor abateri (JO L 292, 15.11.1996, p. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).
- ¹⁵ Regulamentul (UE) 2017/1939 al Consiliului din 12 octombrie 2017 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în ceea ce privește instituirea Parchetului European (EPPO) (JO L 283, 31.10.2017, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).
- ¹⁶ Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal (JO L 198, 28.7.2017, p. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

- (17) [Instrumentul urmează să fie pus în aplicare în conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) 202X/XXXX [Regulamentul privind performanța], care stabilește normele pentru urmărirea cheltuielilor și cadrul de performanță pentru buget, inclusiv normele pentru asigurarea aplicării uniforme a principiului de „a nu aduce prejudicii semnificative” și a principiului egalității de gen menționate la articolul 33 alineatul (2) literele (d) și (f) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, normele de monitorizare și raportare cu privire la performanța programelor și a activităților Uniunii, normele de instituire a unui portal de finanțare al Uniunii și normele de evaluare a programelor, precum și alte dispoziții orizontale aplicabile tuturor programelor Uniunii, cum ar fi cele privind informarea, comunicarea și vizibilitatea.]
- (18) Formele de finanțare din partea Uniunii și metodele de execuție a acestora prevăzute de prezentul regulament ar trebui alese pe baza capacității lor de a atinge obiectivele specifice ale acțiunilor și de a obține rezultate, luându-se în considerare, în special, costurile controalelor, sarcina administrativă, precum și riscul preconizat de neconformitate. Aceasta ar trebui să includă luarea în considerare a utilizării de sume forfetare, rate forfetare și costuri unitare, precum și a finanțărilor care nu sunt legate de costuri, astfel cum se menționează la articolul 125 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509.

- (19) Coordonarea activităților desfășurate în temeiul prezentului regulament ar trebui să se realizeze prin intermediul lucrărilor și al dialogului desfășurate permanent cu statele membre, cu țările partenere și cu autoritățile relevante ale acestora, în special cu autoritățile de reglementare competente în domeniul securității nucleare, al garanțiilor pentru materialele nucleare și al dezafectării, astfel încât să se evite suprapunerile.
- (20) [Pentru a asigura o punere în aplicare coerentă a acțiunii externe, la punerea în aplicare a componentei externe a instrumentului ar trebui să se aplice normele și procedurile prevăzute în Regulamentul (UE) 202X/XXXX [Europa globală] dacă este cazul, iar dispozițiile de punere în aplicare stabilite în prezentul regulament ar trebui să facă trimitere la dispozițiile prevăzute în regulamentul respectiv.]
- (21) Pentru componenta externă a instrumentului, planurile de acțiune anuale sau multianuale și măsurile menționate în prezentul regulament ar trebui să constituie programe de lucru în sensul Regulamentului (UE, Euratom) 2024/2509. Planurile de acțiune anuale sau multianuale ar trebui să constea dintr-un ansamblu de măsuri grupate într-un singur document.
- (22) Planurile de acțiune din cadrul componentei externe a instrumentului ar trebui să fie adoptate anual, cu excepția cazului în care adoptarea unor planuri multianuale este justificată de natura și obiectivele activităților.
- (23) Comisia ar trebui să adopte programe indicative multianuale care să fie coerente cu programele indicative multianuale menționate în capitolul 1 din Regulamentul (UE) 202X/XXXX [Europa în lume] și complementare acestora.

- (24) Cadrul general de politică pentru punerea în aplicare a componentei externe a instrumentului ar trebui să fie constituit din politicile prevăzute în acordurile de asociere la instrument, în acordurile de parteneriat și cooperare, în acordurile multilaterale, în acordurile de cooperare nucleară, în memorandumurile de înțelegere, în tratate, convenții și alte în acorduri care stabilesc o relație între Comunitate și țările sale partenere, precum și în concluziile Consiliului European și concluziile Consiliului, în declarațiile summiturilor, în concluziile reuniunilor la nivel înalt cu țările partenere, în comunicările Comisiei și în comunicările comune ale Comisiei și ale Înalțului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate. Atunci când se decide cu privire la participarea unor țări partenere la componenta externă a instrumentului, trebuie să fie respectate prerogativele Consiliului și, respectiv, ale Comisiei prevăzute la articolul 101 din Tratatul Euratom.
- (25) Componenta externă a instrumentului poate finanța acțiuni în oricare dintre țările partenere în conformitate cu criteriile stabilite în prezentul regulament și cu acordurile relevante care permit participarea țării partenere la instrument. Ar trebui să se acorde prioritate persoanelor și entităților din țările în curs de aderare, țările candidate, țările potențial candidate și țările vizate de politica europeană de vecinătate.
- (26) Cooperarea internațională ar trebui să se bazeze pe principiile fundamentale de securitate, astfel cum sunt prevăzute în standardele de securitate ale AIEA, ținând seama, de asemenea, după caz, de impactul transfrontalier asupra mediului, fără a avea un impact negativ asupra activităților de cooperare și de punere în aplicare a asistenței din cadrul instrumentului.

- (27) Cooperarea în cadrul instrumentului cu țările partenere care nu sunt în măsură să îndeplinească criteriile pentru a fi părți la instrumente internaționale, în special în cazul în care o astfel de participare face obiectul unor condiții legate de statalitate, aderare sau recunoaștere în cadrul Organizației Națiunilor Unite sau al altor acorduri multilaterale relevante sau în cazul în care procedurile de aderare la astfel de instrumente internaționale sunt în curs de desfășurare, poate fi urmărită în mod excepțional în vederea atingerii obiectivelor regulamentului.
- (28) Având în vedere necesitatea continuă de a spori securitatea în utilizarea pașnică a energiei nucleare în țările partenere și ținând seama de evoluțiile actuale și viitoare din acest domeniu, instrumentul ar trebui să urmărească obiectivele de promovare a celor mai înalte niveluri de securitate nucleară și de radioprotecție, de sprijinire a gestionării responsabile și în condiții de siguranță a combustibilului uzat și a deșeurilor radioactive și de aplicare eficace și eficientă a garanțiilor pentru materialele nucleare în țările partenere. Aceasta ar trebui să includă, printre altele, reabilitarea amplasamentelor istorice contaminate radiologic, sporirea capacității de reglementare și a capacităților conexe pentru a asigura securitatea nucleară și radioprotecția în aplicațiile actuale și evoluțiile viitoare în ceea ce privește utilizările în scopuri pașnice ale energiei nucleare, precum și protecția radiologică în noile aplicații medicale care implică radiații ionizante.

- (29) [Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei cauzează daune infrastructurii ucrainene, inclusiv instalațiilor nucleare ale țării, astfel cum a demonstrat atacul cu drone din 14 februarie 2025 asupra noului scut antiradiații de la Cernobîl. În ceea ce privește sprijinul acordat de Uniune pentru nevoile legate de Ucraina în domeniul securității nucleare, pentru sprijinul acordat în cadrul componentei externe a instrumentului se pot pune la dispoziție creditele mobilizate din Rezerva pentru Ucraina menționate la articolul 6 din Regulamentul (UE, Euratom) 202X/XXXX al Consiliului [Regulamentul privind CFM], sub formă de sprijin nerambursabil, instrumente financiare și provizionarea garanției bugetare. Sprijinul acordat Ucrainei în cadrul componentei externe a instrumentului instituit prin prezentul regulament sub formă de împrumuturi în temeiul Deciziei 77/270/Euratom a Consiliului ar trebui acordat în limita cuantumului stabilit în Decizia 77/270/Euratom a Consiliului și a plafonului menționat la articolul 6 alineatul (2) al doilea paragraf din Regulamentul privind „Europa globală”. În cazul în care împrumuturile respective urmează să fie acordate Ucrainei în calitate de stat suveran, ele ar trebui să fie acoperite de garanția pusă la dispoziție în conformitate cu articolul 2 alineatul (3) al doilea paragraf din Regulamentul (UE, Euratom) 202X/XXXX al Consiliului [Regulamentul privind CFM]. În consecință, este oportun să se prevadă o derogare de la articolul 214 alineatul (1) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 și să nu se stabilească nicio rată de provizionare pentru împrumuturile respective acordate Ucrainei, astfel cum se prevede la articolul 24 alineatul (3) ultimul paragraf din Regulamentul privind „Europa globală”.]
- (30) [Pentru a se asigura coerența, garanția bugetară și instrumentele financiare din cadrul componentei externe a instrumentului, inclusiv atunci când sunt combinate cu sprijin nerambursabil în cadrul operațiunilor de finanțare mixtă, ar trebui executate în conformitate cu normele aplicabile din Regulamentul (UE) 202X/XXXX [Europa globală] prin acorduri încheiate pentru tipul respectiv de sprijin în cadrul mecanismelor de furnizare ale instrumentului „Europa globală”.]

- (31) [Pentru componenta externă, în cazul în care sprijinul acordat din partea Uniunii în cadrul instrumentului trebuie furnizat sub forma unei garanții bugetare sau a unui instrument financiar, inclusiv atunci când este combinat cu sprijin nerambursabil în cadrul unei operațiuni de finanțare mixtă, acest sprijin trebuie furnizat exclusiv prin intermediul mecanismelor de furnizare ale instrumentului „Europa globală” în conformitate cu normele aplicabile ale mecanismelor de furnizare ale instrumentului „Europa globală”.]
- (32) Cooperarea strânsă cu organizațiile internaționale care urmăresc obiective similare cu cele ale instrumentului, astfel cum sunt menționate în titlul II capitolul 10 din Tratatul Euratom, în special cu Agenția Internațională pentru Energie Atomică (AIEA), este considerată necesară pentru o cooperare de succes în domeniul securității nucleare.
- (33) Cea mai eficientă utilizare a resurselor disponibile poate fi realizată prin coerență și complementaritate între instrumentele de finanțare externă ale Uniunii, precum și prin crearea de sinergii cu alte politici și programe ale Uniunii. Pentru a maximiza impactul acțiunilor combinate în vederea atingerii unui obiectiv comun, prezentul regulament ar trebui să permită combinarea formelor de finanțare cu alte programe ale Comunității și ale Uniunii, cu condiția ca respectivele contribuții să nu acopere aceleași costuri.

- (34) Programul financiar anterior derulat în temeiul Regulamentului (Euratom) 2021/100 a demonstrat valoarea adăugată suplimentară generată pentru Comunitate de colectarea și diseminarea cunoștințelor. În temeiul articolului 8 din Tratatul Euratom și în conformitate cu articolul 7 din Directiva 2011/70/Euratom a Consiliului¹⁷, JRC este responsabil cu gestionarea obligațiilor sale istorice în domeniul nuclear și cu dezafectarea instalațiilor sale nucleare care au fost oprite în conformitate cu legislația națională relevantă. În consecință, în 1999 a fost lansat programul de dezafectare nucleară și de gestionare a deșeurilor de la JRC, printr-o comunicare adresată Parlamentului European și Consiliului¹⁸, iar începând de atunci Comisia transmite periodic informări privind progresele înregistrate în cadrul programului respectiv¹⁹.
- (35) Comisia a concluzionat că cea mai bună opțiune pentru a îndeplini cerințele care decurg din articolul 5 alineatul (1) litera (f) și din articolul 7 din Directiva 2011/70/Euratom a Consiliului este să se urmărească o strategie care să combine activitățile de dezafectare și de gestionare a deșeurilor radioactive cu inițierea de discuții voluntare între JRC și statele membre gazdă cu privire la un potențial transfer al obligațiilor de dezafectare și de gestionare a combustibilului uzat și a deșeurilor radioactive în cazul unor acorduri reciproce între Comisie și statele membre gazdă. JRC ar trebui să asigure și să mențină resurse adecvate pentru a-și îndeplini obligațiile cu privire la dezafectare și la securitatea gestionării combustibilului uzat și a deșeurilor radioactive.

¹⁷ Directiva 2011/70/Euratom a Consiliului din 19 iulie 2011 de instituire a unui cadru comunitar pentru gestionarea responsabilă și în condiții de siguranță a combustibilului uzat și a deșeurilor radioactive (JO L 199, 2.8.2011, p. 48, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/70/oj>).

¹⁸ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu din 17 martie 1999 privind dezafectarea instalațiilor nucleare învechite și gestionarea deșeurilor: obligațiile istorice care rezultă din activitățile nucleare desfășurate în cadrul JRC în temeiul Tratatului Euratom [COM(1999) 114 final].

¹⁹ SEC(2004) 624, COM(2008) 903 și COM(2013) 734.

- (36) În vederea asigurării unor condiții uniforme pentru punerea în aplicare a prezentului regulament, Comisiei ar trebui să îi fie conferite competențe de executare. Respectivele competențe ar trebui exercitate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului²⁰.
- (37) Comisia ar trebui să adopte acte de punere în aplicare imediat aplicabile pentru a adopta sau a modifica planurile de acțiune anuale sau multianuale și măsurile din cadrul componentei externe a instrumentului atunci când, în cazuri justificate corespunzător legate de necesitatea unui răspuns rapid din partea Comunității, acest lucru este impus de motive imperioase de urgență.
- (38) În conformitate cu articolul 9 din Decizia 2010/427/UE a Consiliului, Înalțul Reprezentant, în calitatea sa de vicepreședinte al Comisiei, asigură coordonarea politică de ansamblu a acțiunii externe a Uniunii, asigurând unitatea, coerența și eficacitatea acesteia, în special prin punerea în aplicare a prezentului instrument.
- (39) Trimiterile la instrumentele de asistență externă din Decizia 2010/427/UE a Consiliului²¹ ar trebui interpretate ca trimiteri la prezentul regulament și la regulamentele menționate în prezentul regulament. Comisia ar trebui să se asigure că prezentul regulament este pus în aplicare în conformitate cu rolul Serviciului European de Acțiune Externă, astfel cum este prevăzut în respectiva decizie.

²⁰ Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 februarie 2011 de stabilire a normelor și principiilor generale privind mecanismele de control de către statele membre al exercitării competențelor de executare de către Comisie (JO L 55, 28.2.2011, p. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

²¹ Decizia 2010/427/UE a Consiliului din 26 iulie 2010 privind organizarea și funcționarea Serviciului European de Acțiune Externă (JO L 201, 3.8.2010, p. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2010/427/oj>).

- (40) Pentru a asigura continuitatea furnizării de sprijin pentru domeniile de politică relevante și pentru ca punerea în aplicare să poată porni de la începutul cadrului financiar multianual 2028-2034, prezentul regulament ar trebui să se aplice de la 1 ianuarie 2028.
- (41) În cadrul măsurilor restrictive ale UE, adoptate în temeiul articolului 29 din TUE și al articolului 215 alineatul (2) din TFUE, niciun fel de fonduri sau resurse economice nu pot fi puse la dispoziție, în mod direct sau indirect, persoanelor fizice sau juridice, entităților sau organismelor desemnate la articolele respective sau în beneficiul acestora. Prin urmare, astfel de persoane fizice sau juridice, entități sau organisme, precum și persoanele juridice, entitățile sau organismele deținute sau controlate de acestea nu ar trebui sprijinite.
- (42) Prin urmare, Regulamentele (Euratom) 2021/100 și (Euratom) 2021/948 ar trebui abrogate,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

CAPITOLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1

Obiect

- (1) Prezentul regulament instituie Instrumentul pentru cooperare în materie de securitate nucleară și dezafectare („instrumentul”) [pentru perioada 1 ianuarie 2028-31 decembrie 2034].
- (2) Acesta stabilește obiectivele instrumentului, bugetul orientativ al acestuia [pentru perioada 1 ianuarie 2028-31 decembrie 2034], formele de finanțare din partea Uniunii și normele privind furnizarea finanțării respective în cadrul instrumentului. De asemenea, regulamentul abordează particularitățile fiecăreia dintre cele două componente ale instrumentului: componenta externă și componenta internă.

Obiectivele instrumentului

- (1) Obiectivul general al componentei externe a instrumentului este de a contribui la un nivel înalt de securitate nucleară și de radioprotecție, la gestionarea în condiții de siguranță a combustibilului uzat și a deșeurilor radioactive, la dezafectare și la aplicarea unor garanții eficiente și eficace pentru materialele nucleare în țările partenere, în complementaritate cu Regulamentul (UE) 202X/XXXX [Europa globală] și pe baza activităților desfășurate în cadrul Comunității, inclusiv a cadrului de reglementare relevant al Euratom.

În sensul prezentului regulament, „țară parteneră” are înțelesul atribuit la articolul 2 punctul 10 din Regulamentul (UE) 202X/XXXX [Europa globală].

- (2) Obiectivul general al componentei interne a instrumentului este de a sprijini dezafectarea instalațiilor nucleare ale Comisiei de la amplasamentele Centrului Comun de Cercetare (JRC), în conformitate cu nevoile identificate în planurile de dezafectare respective, și gestionarea în condiții de siguranță a combustibilului uzat, a materialelor nucleare și a deșeurilor radioactive asociate. În plus, instrumentul sprijină schimbul de experiențe, know-how, bune practici și cunoștințe desprinse din procesul de demontare și dezafectare nucleară și din gestionarea deșeurilor radioactive rezultate, care vor fi partajate în mod structurat cu părțile interesate din cadrul Comunității.

- (3) Componenta externă a instrumentului are următoarele obiective specifice:
- (a) promovarea unei culturi eficace în materie de securitate nucleară și de radioprotecție, a punerii în aplicare a celor mai înalte standarde de securitate nucleară și de radioprotecție, inclusiv în ceea ce privește securitatea aprovizionării relevantă din punctul de vedere al siguranței, pregătirea și răspunsul în situații de urgență, dezvoltarea capacităților și transparența proceselor decizionale ale autorităților din țările partenere;
 - (b) sprijinirea gestionării responsabile și în condiții de siguranță a combustibilului uzat și a deșeurilor radioactive, precum și a dezafectării și reabilitării fostelor amplasamente și instalații nucleare din țările partenere;
 - (c) consolidarea unor garanții eficiente și eficace pentru materialele nucleare în țările partenere.

Acțiunile din cadrul componentei externe acordă prioritate consolidării controlului de reglementare eficace și independent și a activităților de dezvoltare a capacităților în țările partenere, inclusiv prin sprijinirea autorităților de reglementare competente și, după caz, a organizațiilor de asistență tehnică desemnate ale acestora.

- (4) Componenta internă a instrumentului are următoarele obiective specifice:
- (a) sprijinirea planului de dezafectare și derularea, în conformitate cu dreptul intern al statului membru gazdă, a activităților de demontare și decontaminare a instalațiilor nucleare ale Comisiei de la amplasamentele JRC, gestionarea în condiții de siguranță a deșeurilor radioactive aferente și, după caz, pregătirea transferului potențial al obligațiilor aferente din domeniul nuclear de la JRC către statul membru gazdă;
 - (b) dezvoltarea în continuare de către JRC a unor legături și schimburi între părțile interesate din Uniune, printre care autoritățile de reglementare, sectorul industrial și instituțiile de formare, cu privire la dezafectarea nucleară, cu scopul de a asigura diseminarea sistematică a cunoștințelor, a bunelor practici și a învățămintelor desprinse și împărtășirea experienței dobândite în toate domeniile relevante, cum ar fi reglementarea și formarea, precum și de a dezvolta potențiale sinergii în Uniune.

Transferul menționat la primul paragraf litera (a) trebuie să se realizeze în mod voluntar de către orice stat membru gazdă și să facă obiectul unui acord bilateral încheiat între Comisie și statul membru gazdă. Respectivul acord bilateral trebuie să prevadă că toate costurile dezafectării instalațiilor nucleare ale Comisiei de la amplasamentele JRC, precum și ale depozitării deșeurilor radioactive aferente trebuie să fie plătite de Comunitate și să respecte pe deplin Directiva 2011/70/Euratom. Discuțiile voluntare dintre Comisie și statul membru gazdă privind potențialul transfer al obligațiilor menționate la primul paragraf litera (a) pot fi inițiate în termen de cel mult doi ani de la data intrării în vigoare a prezentului regulament.

[Articolul 3

Buget

- (1) Pachetul financiar indicativ pentru punerea în aplicare a instrumentului în perioada 1 ianuarie 2028-31 decembrie 2034 este de 966 000 000 EUR în prețuri curente.
- (2) În plus, resursele financiare mobilizate pentru Ucraina prin articolul 6 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 202X/XXXX [Europa globală] din Rezerva pentru Ucraina în conformitate cu articolul 6 din Regulamentul (UE, Euratom) 202X/XXXX [Regulamentul privind CFM] pot fi utilizate, după caz, pentru a acorda Ucrainei sprijin din partea Uniunii în temeiul prezentului regulament.
- (3) Creditele pot fi înscrise în bugetul Uniunii și după 2034 pentru a acoperi cheltuielile necesare și pentru a permite gestionarea acțiunilor care nu au fost finalizate până la încheierea instrumentului.
- (4) Pachetul financiar menționat la alineatul (1) de la prezentul articol, resursele financiare menționate la alineatul (2) de la prezentul articol și quantumurile resurselor suplimentare menționate la articolul 3 pot fi utilizate, de asemenea, pentru asistență tehnică și administrativă pentru punerea în aplicare a instrumentului, cum ar fi activități de pregătire, monitorizare, control, audit și evaluare, sisteme și platforme instituționale de tehnologie a informației, activități de informare, vizibilitate și comunicare, inclusiv comunicarea instituțională privind prioritățile politice ale Uniunii și toate celelalte cheltuieli cu asistență tehnică și administrativă sau cu personalul suportate de Comisie pentru gestionarea instrumentului.

- (5) În ceea ce privește componenta externă a instrumentului, la punerea în aplicare a prezentului regulament se aplică normele și procedurile privind reportările, tranșele anuale, rambursările, veniturile și recuperările din instrumentele financiare finanțate în cadrul prezentului instrument sau al predecesorilor săi, precum și excedentele din garanțiile bugetare și împrumuturile provizionate în cadrul prezentului instrument sau al predecesorilor săi, prevăzute la articolul 22 din Regulamentul (UE) 202X/XXXX [Europa globală].¹

Articolul 4

Resurse suplimentare

Statele membre, instituțiile, organele și agențiile Uniunii, țările partenere, organizațiile internaționale, instituțiile financiare internaționale sau alte părți terțe pot aduce contribuții suplimentare financiare sau nefinanciare la program. Contribuțiile financiare suplimentare constituie venituri alocate externe în sensul articolului 21 alineatul (2) litera (a), (d) sau (e) sau al articolului 21 alineatul (5) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509.

Finanțare alternativă, combinată și cumulativă

- (1) Instrumentul se pune în aplicare în sinergie cu alte programe ale Comunității și ale Uniunii. O acțiune care a beneficiat de o contribuție din partea Comunității și a Uniunii în contextul unui alt program poate primi, de asemenea, o contribuție. Normele programului relevant al Uniunii se aplică contribuției corespunzătoare sau se poate aplica un set unic de norme tuturor contribuțiilor și se poate asuma un singur angajament juridic. În cazul în care contribuția Uniunii este bazată pe costurile eligibile, sprijinul cumulativ de la bugetul Uniunii nu depășește costurile eligibile totale ale acțiunii și poate fi calculat pe o bază proporțională, în conformitate cu condițiile de acordare a sprijinului.
- (2) Procedurile de atribuire din cadrul instrumentului pot fi desfășurate în comun cu statele membre, instituțiile, organele și agențiile Uniunii, țările partenere, organizațiile internaționale, instituțiile financiare internaționale sau alte părți terțe („partenerii la procedura de atribuire comună”), prin gestiune directă sau indirectă, cu condiția să se asigure protecția intereselor financiare ale Uniunii. Aceste proceduri fac obiectul unui set unic de norme și duc la încheierea unor angajamente juridice unice. În acest scop, partenerii la procedura de atribuire comună pot pune resurse la dispoziția instrumentului în conformitate cu articolul [4] din prezentul regulament sau partenerilor li se poate încredința punerea în aplicare a procedurii de atribuire, în cazurile aplicabile în conformitate cu articolul 62 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509. În cadrul procedurilor de atribuire comune, reprezentanții partenerilor la procedura de atribuire comună pot fi în același timp membri ai comitetului de evaluare menționat la articolul 153 alineatul (3) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509.

Articolul 6

Punerea în aplicare și formele de finanțare din partea Uniunii

- (1) Instrumentul este pus în aplicare în conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 prin gestiune directă sau prin gestiune indirectă cu entitățile menționate la articolul 62 alineatul (1) litera (c) din regulamentul menționat.
- (2) Finanțarea din partea Uniunii poate fi acordată sub orice formă în conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, în special sub formă de granturi, premii, achiziții, donații nefinanciare, garanții bugetare, instrumente financiare și operațiuni de finanțare mixtă.

CAPITOLUL II

PUNEREA ÎN APLICARE A DIFERITELOR COMPONENTE ALE INSTRUMENTULUI

SECȚIUNEA 1: DISPOZIȚII SPECIFICE PRIVIND PUNEREA ÎN APLICARE A COMPONENTEI EXTERNE A INSTRUMENTULUI

Articolul 7

Cadrul de politică

Politicile, astfel cum sunt prevăzute în acordurile de asociere, în acordurile de parteneriat și cooperare, inclusiv în acordurile de cooperare nucleară, în acordurile multilaterale, în instrumentele fără forță juridică obligatorie, cum ar fi memorandumurile de înțelegere, tratatele, convențiile, declarațiile și alte acorduri care stabilesc o relație între Uniune și/sau Comunitate și țările sale partenere, precum și în concluziile Consiliului European și concluziile Consiliului, în declarațiile summiturilor, în concluziile reuniunilor la nivel înalt cu țările partenere, în strategiile și comunicările Comisiei și în comunicările comune ale Comisiei și ale Înalțului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate constituie cadrul general de politică pentru punerea în aplicare a instrumentului.

Punerea în aplicare și eligibilitatea în concordanță cu instrumentul „Europa globală”

- (1) Cu excepția cazului în care se prevede altfel în prezentul regulament, finanțarea din partea Uniunii pentru componenta externă a instrumentului se execută în conformitate cu prezentul regulament, cu Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 și, după caz, cu titlul II capitolele II și III din Regulamentul (UE) 202X/XXXX [Europa globală], cu excepția articolului 19, a articolului 20 alineatele (2) și (3) și a articolului 26 din regulamentul respectiv. Normele de eligibilitate prevăzute la articolul 20 alineatele (1) și (4)-(12) din Regulamentul (UE) 202X/XXXX [Europa globală] se aplică tuturor acțiunilor finanțate în cadrul componentei externe.
- (2) [În cazul în care sprijinul din partea Uniunii este furnizat sub forma unei garanții bugetare sau a unui instrument financiar, inclusiv atunci când este combinat cu sprijin nerambursabil în cadrul unei operațiuni de finanțare mixtă, trebuie furnizat exclusiv prin intermediul mecanismului de furnizare al instrumentului „Europa globală” și implementat în conformitate cu normele aplicabile ale mecanismului de furnizare al instrumentului „Europa globală” prin acorduri încheiate pentru tipul respectiv de sprijin în cadrul mecanismelor de furnizare ale instrumentului „Europa globală”.]
- (3) [Sprijinul din partea Uniunii acordat sub forma unei garanții bugetare se furnizează în limita cuantumului maxim al garanției bugetare stabilit în Regulamentul privind „Europa globală”.]
- (4) [În cazul în care instrumentul utilizează mecanismul de furnizare al instrumentului „Europa globală”, acesta furnizează provizionarea pentru garanția bugetară și finanțarea pentru instrumentele financiare, inclusiv atunci când este combinat cu sprijin nerambursabil sub forma unei operațiuni de finanțare mixtă.].

Împrumuturi Euratom

- (1) [Sprijinul Uniunii pentru Ucraina acordat sub formă de împrumuturi în temeiul Deciziei 77/270/Euratom a Consiliului se acordă în limita cuantumului maxim menționat la articolul 6 alineatul (2) al doilea paragraf din Regulamentul (UE) 202X/XXXX [Europa globală]. Pentru împrumuturile acordate Ucrainei în temeiul Deciziei 77/270/Euratom a Consiliului se aplică dispozițiile articolului 24 alineatul (3) ultimul paragraf din Regulamentul (UE) 202X/XXXX [Europa globală].]
- (2) Rata de provizionare pentru sprijinul Uniunii sub formă de împrumuturi acordate Armeniei în temeiul Deciziei 77/270/Euratom a Consiliului este rata de provizionare prevăzută la articolul 24 din Regulamentul (UE) 202X/XXXX [Europa globală].

Programe indicative multianuale

- (1) Punerea în aplicare a componentei externe a instrumentului se realizează prin programe indicative multianuale adoptate prin intermediul unor acte de punere în aplicare în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 17 alineatul (2). Aceste programe indicative multianuale:
- (a) urmăresc să asigure un cadru coerent pentru cooperarea dintre Comunitate și țările sau regiunile partenere în cauză, în concordanță cu scopul general și cu domeniul de aplicare, obiectivele, principiile și politica Comunității și pe baza cadrului de politică menționat la articolul 7 din prezentul regulament;
 - (b) constituie o bază generală pentru cooperarea în materie de securitate nucleară în cadrul instrumentului și stabilesc obiectivele de cooperare ale Comunității, ținând seama de nevoile țărilor vizate, de prioritățile Comunității, de situația internațională și de activitățile țărilor partenere respective;
 - (c) precizează valoarea adăugată a cooperării menționate la litera (b) și modul în care se poate evita suprapunerea cu alte programe și inițiative, în special cu cele ale organizațiilor internaționale care urmăresc obiective similare și cu cele ale altor donatori majori;
 - (d) stabilesc prioritățile geografice și de politică selectate pentru finanțare din partea Uniunii, obiectivele specifice și, după caz, alocările financiare orientative și metodele de execuție;

- (e) se bazează pe dialogul cu țările sau regiunile partenere, în care sunt implicate părțile interesate relevante, în special autoritățile guvernamentale și de reglementare și organizațiile desemnate de acestea, precum și, după caz, pe consultările cu Grupul european de reglementare pentru siguranța nucleară (ENSREG) instituit prin Decizia 2007/530/Euratom a Comisiei²².
- (2) Programele indicative multianuale pot fi revizuite ad-hoc, după cum este necesar pentru punerea lor efectivă în aplicare, în special în cazul în care survin modificări semnificative ale cadrului de politică menționat la articolul 7 sau în urma unei situații de criză sau post-criză. Procedura de examinare menționată la articolul 17 alineatul (2) se aplică și modificărilor aduse programelor indicative multianuale.

Articolul 11

Adoptarea planurilor de acțiune și a măsurilor

- (1) Comisia adoptă planuri de acțiune anuale în cadrul componentei externe a instrumentului. Cu toate acestea, Comisia poate adopta planuri de acțiune multianuale în cazul în care acest lucru este justificat de natura și obiectivele activităților.
- (2) Planurile de acțiune anuale sau multianuale și măsurile din cadrul componentei externe a instrumentului constituie programe de lucru în sensul Regulamentului (UE, Euratom) 2024/2509. Planurile de acțiune și măsurile țin seama de contextul specific și precizează, pentru fiecare acțiune, elementele prevăzute la articolul 18 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 202X/XXXX [Europa globală].

²² Decizia 2007/530/Euratom a Comisiei din 17 iulie 2007 privind stabilirea Grupului european la nivel înalt pentru siguranța nucleară și gestionarea deșeurilor (JO L 195, 27.7.2007, p. 44, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2007/530/oj>).

- (3) Comisia adoptă planurile de acțiune și măsurile menționate la alineatele (1) și (2) prin acte de punere în aplicare. Respectivetele acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 17 alineatul (2).
- (4) Procedura de examinare menționată la alineatul (3) nu este necesară pentru:
- (a) măsurile speciale și măsurile de sprijin pentru care finanțarea din partea Uniunii nu depășește 5 milioane EUR;
 - (b) modificările de ordin tehnic, cu condiția ca acestea să nu afecteze în mod substanțial obiectivele planului de acțiune sau ale măsurii în cauză, cum ar fi:
 - (i) schimbarea metodei de implementare;
 - (ii) realocarea fondurilor între acțiunile cuprinse în același plan de acțiune;
 - (iii) majorarea bugetului planurilor de acțiune și al măsurilor cu cel mult 20 % din bugetul respectiv și care nu depășește 5 milioane EUR.

Atunci când sunt adoptate în conformitate cu prezentul alineat, măsurile speciale și măsurile de sprijin, precum și modificările de ordin tehnic se comunică statelor membre prin intermediul comitetului menționat la articolul 17 alineatul (1), în termen de o lună de la adoptare. De asemenea, ele se comunică Parlamentului European.

- (5) În cazul unor motive imperioase de urgență justificate corespunzător referitoare la necesitatea unui răspuns rapid din partea Comunității, Comisia adoptă sau modifică planurile de acțiune sau măsurile menționate la alineatele (1) și (2) de la prezentul articol prin intermediul unor acte de punere în aplicare imediat aplicabile, în conformitate cu procedura menționată la articolul 17 alineatul (3).

Criterii pentru cooperarea internațională

- (1) Componenta externă a instrumentului poate să finanțeze acțiuni în țările partenere în conformitate cu criteriile stabilite la prezentul articol.
- (2) Cooperarea se întemeiază pe o înțelegere comună sau un acord reciproc între țara parteneră și Comunitate.
- (3) Țările partenere care doresc să coopereze cu Comunitatea în domeniul garanțiilor pentru materialele nucleare trebuie să fie părți la Tratatul cu privire la neproliferarea armelor nucleare și să fi încheiat un acord de garanții generalizate cu AIEA sau un protocol adițional cu AIEA aflat în vigoare.
- (4) Țările partenere care doresc să coopereze cu Comunitatea în domeniul securității nucleare trebuie să fie părți la Convenția privind securitatea nucleară și la Convenția comună asupra gospodăririi în siguranță a combustibilului uzat și asupra gospodăririi în siguranță a deșeurilor radioactive sau la alte convenții relevante sau să fi luat măsuri care demonstrează un angajament ferm de a adera la convențiile respective.

- (5) Țările partenere care doresc să coopereze cu Comunitatea în ceea ce privește pregătirea și răspunsul în situații de urgență, radioprotecția sau gestionarea deșeurilor radioactive și care nu sunt părți la instrumentele internaționale menționate la alineatele (3) și (4) nu trebuie să aibă instalații nucleare pe teritoriul lor.
- (6) Cooperarea cu țările partenere care nu sunt părți la instrumentele internaționale menționate la alineatele (3) și (4) și nu au instalații nucleare pe teritoriul lor este posibilă numai la cererea directă a țărilor partenere în cauză și se limitează la sprijinul solicitat de acestea în cazul unui accident nuclear sau al unei situații de urgență radiologică, astfel cum se menționează în Convenția cu privire la notificarea rapidă a unui accident nuclear și în Convenția cu privire la asistența în caz de accident nuclear sau urgență radiologică.
- (7) Cooperarea în cadrul prezentului instrument cu țările partenere care nu sunt în măsură să îndeplinească criteriile pentru a fi părți la instrumentele internaționale menționate la alineatele (3) și (4), în special în cazul în care o astfel de participare face obiectul unor condiții legate de statalitate, aderare sau recunoaștere în cadrul Organizației Națiunilor Unite sau al altor acorduri multilaterale relevante sau în cazul în care procedurile de aderare la astfel de instrumente internaționale sunt în curs de desfășurare, poate fi urmărită în mod excepțional în vederea atingerii obiectivelor prevăzute la articolul 2 alineatul (3).
- (8) Pentru a asigura și a monitoriza conformitatea cu obiectivele legate de cooperare ale instrumentului, țara parteneră în cauză trebuie să accepte evaluarea acțiunilor întreprinse. Evaluarea respectivă trebuie să permită monitorizarea și verificarea conformității cu obiectivele și reprezintă o condiție pentru continuarea plății contribuției din partea Comunității.

- (9) Cooperarea în cadrul prezentului instrument cu țările partenere ține seama, după caz, de principiile și metodele recunoscute la nivel internațional relevante pentru efectele transfrontaliere asupra mediului care ar putea decurge din utilizarea instalațiilor nucleare din țările partenere, inclusiv cele asociate scenariilor normale de funcționare și de accidente. Un stat membru care este probabil să fie direct afectat de un potențial impact transfrontalier al instalațiilor nucleare dintr-o țară parteneră poate solicita Comisiei să colaboreze cu o țară parteneră în scopul obținerii de informații relevante.
- (10) Operatorii de centrale nucleare din țările partenere pot primi sprijin în cazuri excepționale, limitate în timp și specifice amplasamentului, inclusiv pentru situații de urgență legate de securitatea nucleară, pentru elaborarea unei strategii care să abordeze recomandările rezultate din evaluările *inter pares* ale riscurilor și securității realizate de ENSREG, inclusiv teste de rezistență și evaluări *inter pares* tematice, pentru elaborarea de criterii și concepte care vizează atingerea celor mai înalte standarde de gestionare a combustibilului uzat și a deșeurilor radioactive, pentru elaborarea de strategii care să asigure dezafectarea în condiții de siguranță a instalațiilor nucleare învechite și aplicarea unor garanții eficiente și eficace, precum și pentru gestionarea cunoștințelor și formarea în domeniul securității nucleare.

Articolul 13

SERVICIUL EUROPEAN DE ACȚIUNE EXTERNĂ (SEAE)

Componenta externă a instrumentului este pusă în aplicare ținând seama de rolul SEAE, astfel cum se prevede în Decizia 2010/427/UE a Consiliului, în special la articolele 3 și 9.

SECȚIUNEA 2: DISPOZIȚII SPECIFICE PRIVIND PUNEREA ÎN APLICARE A COMPONENTEI INTERNE A INSTRUMENTULUI

Articolul 14

Programe de lucru

- (1) Punerea în aplicare a componentei interne a instrumentului se realizează prin programele de lucru menționate la articolul 110 din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509. Programele de lucru se adoptă în conformitate cu procedura stabilită la articolul 4 din Decizia 96/282/Euratom a Comisiei.
- (2) Programul de lucru pentru componenta internă a instrumentului:
 - (a) urmărește să ofere o imagine de ansamblu a activităților planificate în perioada acoperită de programul de lucru multianual;
 - (b) constituie o bază generală pentru realizarea activităților reglementate de prezentul regulament și se bazează pe cele mai înalte standarde de securitate nucleară și pe cele mai bune practici de abordare a obligațiilor Comunității în domeniul nuclear.

Punerea în aplicare și formele de finanțare din partea Uniunii și criteriile de eligibilitate pentru punerea în aplicare a componentei interne a instrumentului

Cu excepția cazului în care se prevede altfel în prezentul regulament, finanțarea din partea Uniunii pentru componenta internă a instrumentului se execută în conformitate cu prezentul regulament și cu Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509.

Numai următoarele activități sunt eligibile pentru finanțare din partea Uniunii în cadrul componentei interne a instrumentului:

- (a) conservarea și exploatarea în condiții de siguranță a instalațiilor nucleare oprite;
- (b) demontarea instalațiilor nucleare învechite sau a celor neutilizate sau a ambelor;
- (c) gestionarea în condiții de siguranță a deșeurilor radioactive și a combustibilului uzat, inclusiv colectarea, caracterizarea, tratarea, transportul și depozitarea;
- (d) reducerea stocului de materiale nucleare de la amplasamentele JRC;
- (e) dezvoltarea și construirea de instalații de gestionare a deșeurilor radioactive;
- (f) elaborarea și actualizarea planurilor de dezafectare, a studiilor tehnice și a dosarelor de autorizare;
- (g) sprijin extern pentru conceperea, evaluarea și gestionarea proiectelor;
- (h) sprijin operațional, inclusiv pentru protecția împotriva radiațiilor, întreținerea echipamentelor și a instalațiilor;
- (i) discuțiile voluntare cu statele membre gazdă în vederea potențialului transfer al obligațiilor Comisiei în domeniul nuclear;
- (j) comunicarea și cooperarea cu părțile interesate externe;
- (k) colectarea, producerea, evaluarea și diseminarea cunoștințelor privind dezafectarea nucleară, inclusiv prin activități de formare;
- (l) orice altă activitate de sprijinire a dezafectării instalațiilor nucleare ale Comisiei de la amplasamentele JRC și a cunoștințelor privind dezafectarea nucleară și gestionarea deșeurilor, astfel cum se menționează la articolul 2.

Dispoziție privind schimbul de cunoștințe

- (1) Cunoștințele create în procesul de punere în aplicare a programului JRC de dezafectare și gestionare a deșeurilor, precum și a programului de asistență pentru dezafectare instituit în temeiul Regulamentului (UE) 202X/XXXX [Ignalina]²³ se diseminează la nivelul Comunității.
- (2) Activitățile destinate realizării activității menționate la alineatul (1) se finanțează prin intermediul instrumentului. JRC coordonează structurarea și diseminarea cunoștințelor către statele membre.
- (3) Procesul de diseminare a cunoștințelor se include și se definește în programul de lucru menționat la articolul 14.

²³ Regulamentul (UE) .../... [Ignalina] al Consiliului de instituire a programului de asistență pentru dezafectarea nucleară a centralei nucleare Ignalina din Lituania în perioada 2028-2034 și de abrogare a Regulamentului (UE) 2021/101 (JO, ..., ... ELI: ...).

CAPITOLUL III

NORME DE PUNERE ÎN APLICARE, DISPOZIȚII TRANZITORII ȘI FINALE

Articolul 17

Procedura comitetului

- (1) Comisia este asistată de un comitet pentru componenta externă a instrumentului. Comitetul respectiv este un comitet în sensul Regulamentului (UE) nr. 182/2011 [...] și se reunește cel puțin o dată pe an.
- (2) Atunci când se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 5 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.
- (3) Atunci când se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 8 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011, coroborat cu articolul 5 din regulamentul respectiv.
- (4) Atunci când avizul comitetului urmează să fie obținut prin procedură scrisă, procedura respectivă se încheie fără rezultat atunci când, în termenul stabilit pentru emiterea avizului, președintele comitetului decide în acest sens sau o majoritate simplă a membrilor comitetului solicită acest lucru.

- (5) În conformitate cu acordurile internaționale încheiate de Uniune, reprezentanți ai țărilor partenere sau ai organizațiilor internaționale pot fi invitați în calitate de observatori la reuniunile comitetului, în condițiile prevăzute în regulamentul său de procedură, ținând seama de securitatea și de ordinea publică a Uniunii sau a statelor sale membre. Reprezentanții țărilor terțe sau ai organizațiilor internaționale nu participă la deliberările care vizează chestiuni legate de criteriile de eligibilitate prevăzute la articolele 8 și 12 din prezentul regulament.
- (6) Statele membre pot solicita examinarea oricărui alt aspect privind punerea în aplicare a instrumentului.

Articolul 18

Abrogare

Regulamentele (Euratom) 2021/100 și (Euratom) 2021/948 se abrogă de la 1 ianuarie 2028.

Articolul 19

Dispoziții tranzitorii

- (1) Prezentul regulament nu afectează continuarea sau modificarea acțiunilor vizate, până la încheierea lor, în temeiul Regulamentelor (Euratom) 2021/100 și (Euratom) 2021/948, care continuă să se aplice acțiunilor în cauză până la încheierea lor.
- (2) Pachetul financiar al instrumentului poate acoperi, de asemenea, cheltuielile cu asistența tehnică și administrativă necesare pentru a asigura tranziția între instrument și măsurile adoptate în temeiul Regulamentelor (Euratom) 2021/100 și (Euratom) 2021/948.

Articolul 20

Intrarea în vigoare și aplicarea

Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Se aplică de la 1 ianuarie 2028.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Bruxelles,

Pentru Consiliu
Președintele
